

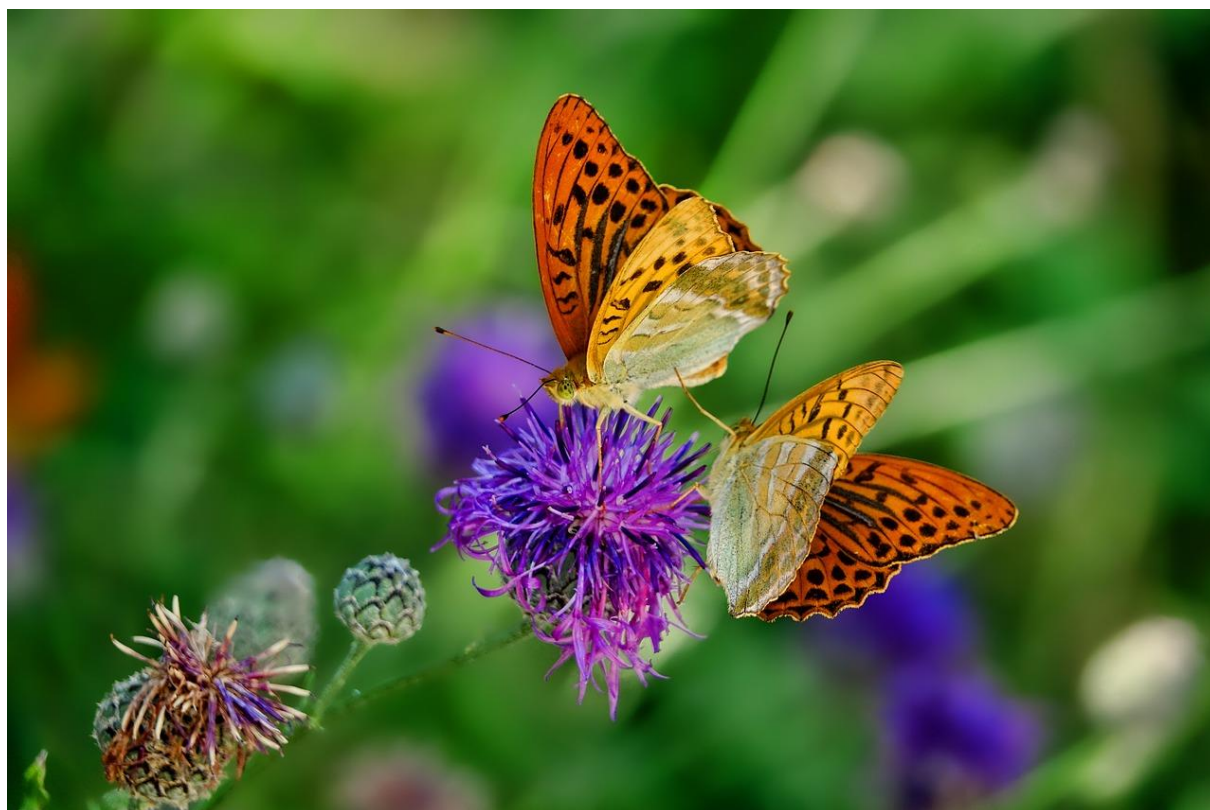
SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

**Stichting Deltaplan
Biodiversiteitsherstel**
Bronland 12S
6708 WH
Wageningen

info@samenvoorbiodiversiteit.nl
www.samenvoorbiodiversiteit.nl

Agrofoodpartners

Voortgangsrapportage partnercommitments 2022-2023

Inhoud

Voorwoord	3
Agrifirm	4
BASF Nederland B.V.	7
BO Akkerbouw	9
BoerenNatuur	10
Cosun	11
Duurzame Zuivelketen	13
ForFarmers	15
LTO	16
Rabobank	18
Royal FloraHolland	20

Voorwoord

De zoektocht naar duurzame oplossingen voor de uitdagingen waar onze biodiversiteit voor staat, vereist de inzet en expertise van vele partijen. Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel, opgericht in 2018 en inmiddels bestaande uit meer dan 200 partners en supporters, is een initiatief gericht op het omkeren van biodiversiteitsverlies in Nederland.

In samenwerking streven we ernaar het herstel van biodiversiteit in de praktijk te brengen. We vragen van elke partner een duidelijke toezegging die bijdraagt aan het succes van het Deltaplan: biodiversiteitsherstel. Daarnaast vragen we onze partners periodiek verslag uit te brengen over hun bijdragen en inspanningen. De AgroFood-partners vormen een belangrijke schakel in de realisatie van deze doelen. Zij staan aan de basis van onze voedselproductie en spelen daarom een cruciale rol in het integreren van duurzame en natuurinclusieve praktijken in de landbouw. Deze partners benadrukken naast het belang van gezonde verdienmodellen, deze ook bijdragen aan het herstel van biodiversiteit.

Deze rapportage toont de betrokkenheid van AgroFood-partners bij diverse initiatieven en projecten die de afgelopen periode zijn uitgevoerd. Van de ontwikkeling van nieuwe landbouwtechnieken die minder belastend zijn voor het milieu, tot het bevorderen van natuurinclusieve landbouwpraktijken die de biodiversiteit op en rond de boerderijen versterken.

We zien een groeiende erkenning van het belang van samenwerking en kennisdeling binnen het netwerk van AgroFood-partners. Het delen van successen en leerervaringen versterkt onze collectieve inzet en versnelt de progressie naar ons gemeenschappelijk doel: een veerkrachtig en biodivers Nederland. Laten we deze koers vasthouden en samen verder bouwen aan een duurzame toekomst.

Agrifirm

Als grote toeleverancier van producten aan akkerbouw en veehouderij is Agrifirm zich zeer bewust van de discussies over de relatie tussen de gangbare landbouwpraktijken en de zorgwekkende afname van de biodiversiteit. Een belangrijke pijler van ons CSR-beleid is 'Gezonde bodem, planten en dieren'. Centraal hierbij staat het vergroten van de weerbaarheid van het landbouwkundig systeem, door dit te laten werken voor zowel voedselproductie als voor natuur. Een andere belangrijke CSR-pijler is 'Verantwoorde consumentenketens', waarbij intrinsiek aandacht is voor de ontwikkeling van natuurinclusieve en biodiversiteitsherstellende en -bevorderende activiteiten. Van de aanpak leggen wij jaarlijks verantwoording af in het CSR-jaarverslag.

Commitment

Biodiversiteit is een geïntegreerd onderdeel van de advisering van Agrifirm op verschillende niveaus.

- Vanaf 2020 gaan wij pilots uitvoeren waarin Integrated Crop Management (beginnend bij vitale en biodiverse bodems, optimaal inzetten van natuurlijke bestrijding, het verder reduceren van het preventieve gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, het vergroenen van het middelenpakket) wordt gekoppeld aan de ontwikkeling en implementatie van een impactindicator (minimale impact buiten het perceel, minimale negatieve impact op en waar mogelijk een positieve bijdrage aan biodiversiteit in het perceel), waarbij in overleg met de Nederlandse overheid en andere stakeholders risico-reductie instrumenten worden ontwikkeld voor telers en boeren. Bij het slagen van de pilots zal deze strategie breder worden uitgerold.
- Daarnaast ontwikkelen wij vanaf 2019, op basis van markt vraag en – ontwikkelingen, specifieke producten en diensten die de implementatie van biodiversiteitsherstellende maatregelen in de akkerbouw en melkveehouderij versnellen.
- Wij ondersteunen vanaf 2019 actief de ontwikkeling en toepassing in het veld van de Biodiversiteitsmonitor melkveehouderij en akkerbouw, in lijn met de huidige ondersteuning t.a.v. de implementatie van de KringloopWijzer.

Aanscherping commitment

Agrifirm had voor de periode 2021-2022 de volgende doelen:

- Agrifirm is een Coöperatieve onderneming, waarbij het rendement voor de leden centraal staat. Dat zal in de loop van 2022 worden vertaald in concrete, meetbare doelstellingen waarbij een duurzaam, financieel rendement van de leden centraal staat.
- De geïntegreerde teeltaanpak is eind 2021 breed uitgerold bij de gehele buitendienst van Agrifirm (Arable). In alle regio's, waar verkoopteams actief zijn, zijn in 2022 minimaal 5 pilots in uitvoering. Daarnaast zijn er onderzoeken met externe (onafhankelijke) partijen op het gebied van akkerbouw en bollenteelt, waarbij reductie van de emissie buiten het perceel wordt bepaald met behulp van de CLM Milieumeetlaat (en/of de nieuw in ontwikkeling zijnde aangepaste versie daarvan). Doelstelling daarbij is om minimaal 50% reductie door de inzet van Geïntegreerd Teeltadvies te realiseren, met behoud van financieel rendement van de teler.

- Daarnaast is de doelstelling om het aandeel gewasbeschermingsmiddelen met een laag milieu-impact te verhogen naar 10% (t.o.v. 2020) in 2022, dit is inclusief de verkoop van gewasstimulerende producten (zoals biostimulanten).
- Om reductie van de impact van gewasbeschermingsmiddelen te stimuleren wordt in 2021/2022 een pilot uitgevoerd met behulp van onderlinge benchmarking ten aanzien van het gehanteerde advies (gemeten met de CLM Milieumeetlat).
- In de melkveehouderij wordt eenzelfde onderlinge benchmarking aanpak uitgevoerd ten aanzien van eiwit in het melkveerantsoen, met als oogmerk daarmee de stikstofemissies te reduceren.
- Agrifirm ontwikkelt, samen met haar telers, een pilot voor voedselbossen. De ambitie is daarbij om in 2022 met minimaal 10 telers en 30 ha tot een concrete projectaanpak te komen, waarbij in 2022 ook daadwerkelijk de schop in de grond gaat.
- Agrifirm ontwikkelt in een Coöperatieproject een concept voor de biologische landbouw, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van aanvullende meststoffen. Dit meerjarige project dient in 2022 concreet eerste resultaten op te leveren.
- Agrifirm stimuleert de verdere ontwikkeling van kruidenrijk grasland door samen met andere partijen deze zodanig aantrekkelijk te maken dat het financieel aantrekkelijker is om deze concepten in te voeren.
- Agrifirm blijft intensief betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van de biodiversiteitsmonitor, zowel akkerbouw als melkveehouderij. In 2021/2022 wordt een project uitgevoerd in Noord-Brabant, en de ambitie is om op dit in meer districten vorm te geven. Tevens zullen er pilots worden uitgevoerd in de akkerbouw. Daarnaast is Agrifirm aangesloten bij de ontwikkeling van de biodiversiteitsmonitor in de bollenteelt.

Agrifirm werkt verder langs de lijnen van de eerdere commitments, en pakt door met onderstaande acties voor de komende periode:

- Verdere emissiereductie via gedetailleerde informatievoorziening naar alle leden akkerbouwers, tuinders en bloembollentelers over normoverschrijdingen van het oppervlaktewater bij hen in de buurt, inclusief het ontwikkelen van snelle meettechnieken om daadwerkelijke emissies in beeld te brengen.
- Verdere reductie van de milieubelasting. Sinds 2012 is de milieubelasting van de door Agrifirm geleverde producten reeds met 65% gedaald, en de komende jaren is een verdere reductie voorzien.
- De ontwikkeling van nieuwe toepassingen van geïntegreerde gewasbescherming gaat komende jaren onverminderd door.
- Groei van de verkoop van LMI-producten is cruciaal hierop ligt dan ook de nadrukkelijke focus in onze onderzoeken en dat zal doorgaan. LMI-producten zijn in veel gevallen een belangrijk onderdeel om het verdienvermogen van de teler te behouden met voldoende kwaliteit voor de afnemers.

Rapportage uitvoering commitment

Bij Agrifirm hebben we concrete stappen gezet om aan ons commitment te werken. Diverse pilots in Geïntegreerde Gewasbescherming zijn uitgevoerd, en inmiddels in het onderdeel van onze bedrijfsvoering

geworden. Een eerste product, Totaal Phytophthora aanpak, is op de markt, waarbij geen sprake is van een spuitschema (de gangbare wijze in de teelt) maar een geheel dynamische aanpak. Verwachting is dat daarmee een significante reductie van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan worden gerealiseerd. Daarnaast stimuleren we de verkoop van Low Impact middelen, inclusief biostimulanten, wat heeft geleid tot nieuwe producten op de markt. Dit wordt gemonitord en zal in 2024 10% van de brutomarge bedragen – een stijging van 7%. Tegelijkertijd is er een aanzienlijke daling van de milieu-impact van onze verkopen vastgesteld, met een vermindering van meer dan 30% in de afgelopen jaren volgens onze eerste analyses. We blijven actief inzetten op de verlaging van de milieu-impact van onze verkopen. Bovendien stimuleren we de aanschaf van Ecorobotix, met ruim 80 exemplaren in Nederland. Deze techniek-software combinatie realiseert een reductie tot 85% in milieu-impact van herbiciden.

Vanaf 2024 zal de sturings KPI 'milieu-belasting per euro omzet' worden meegenomen in onze impactrapportage. Daarnaast is Agrifirm betrokken als partner in grote biodiversiteitspilots. Op het gebied van regeneratieve landbouw lopen nu vijf pilots die in 2024 worden opgeschaald naar 40 pilots. Hier zijn al concrete stappen in gezet: de selectie van telers is geweest, de kick-off heeft plaatsgevonden en nu wordt het project voorbereid. Ook investeren we in de biodiversiteitsmonitor melkveehouderij en akkerbouw. Bij Agrifirm zien we in dat doelsturing en benchmarking belangrijke instrumenten zijn om verandering te bewerkstelligen. In 2023/2024 hebben we een pilot gedaan in de akkerbouw en bollenteelt. Beiden pilots laten zien dat er grote variatie, en daarmee potentiële reductie in de milieu impact zit.

Buiten ons commitment om dragen we bij aan de ontwikkeling van kruidenrijk grasland, zoals ontwikkeld door Urgenda/LTO.

Nodig van het Deltaplan

Geen aanvullende hulp noodzakelijk vanuit het Deltaplan voor het uitvoeren van ons commitment.

BASF Nederland B.V.

Wereldwijd neemt de vraag naar duurzaam geproduceerd voedsel snel toe. BASF ziet het als haar verantwoordelijkheid om duurzame landbouw en een gezonde leefomgeving mogelijk te maken. Door nauw samen te werken met boeren en tuinders, landbouwprofessionals, onderzoekers en andere experts ontwikkelen we diensten en producten die daar actief aan bijdragen. We investeren in een breed portfolio inclusief zaden en planteneigenschappen, chemische en biologische gewasbescherming, oplossingen voor bodembeheer, plantgezondheid, ongediertebestrijding en digitale landbouwtoepassingen. Met deskundigen in het lab, op het veld, bij de klant en op kantoor kunnen we innovatief denken combineren met concrete acties om zo tot praktische ideeën te komen die werken – voor landbouwers en tuinders en de maatschappij.

Commitment

Sinds 2003 ondersteunen wij in een groot aantal landen een netwerk van boerderijen die samenwerken voor behoud en herstel van de biodiversiteit. Dit is het BASF FarmNetwork for biodiversity. Op deze boerderijen worden de genomen maatregelen ter bevordering van de biodiversiteit gemonitord door universiteiten, NGO's of experts van bijvoorbeeld ecologische adviesbureaus. Ons doel is om de succesvolle maatregelen en technieken te laten omarmen door agrarische bedrijven buiten het bestaande netwerk. Daarvoor hebben we in Nederland onder andere een animatie en flyer ontwikkeld. En is er veel meer informatie te vinden op onze website.

In Nederland zijn we in 2018 een driejarig monitoringsonderzoek gestart om na te gaan of er een verschil is in aantallen bestuivers en soortenrijkdom tussen akkerranden met een mengsel dat zowel uit inheemse als uitheemse soorten bestaat in vergelijking met een mengsel met alleen lokale inheemse soorten. Dit onderzoek wordt door De Vlinderstichting uitgevoerd.

Ons commitment is dat we ons FarmNetwork verder zullen uitbreiden, ook in Nederland. We zullen de resultaten van het FarmNetwork en het akkerranden monitoringsonderzoek actief uitdragen en best practices delen. Ook zullen we ons maximaal inzetten om in 2030 ervoor te zorgen dat 30% van onze middelen biologisch of van natuurlijke oorsprong is, met een omzet van 15% van onze totale omzet in de Nederlandse agrarische sector. Daarnaast is BASF partner in de Nationale Bijenstrategie, Coöperatief Collectief Hoeksche Waard en het internationale onderzoeksproject FABulous Farmers (Interreg NWE). Alle drie projecten die gericht zijn op de ontwikkeling en ondersteuning van biodiversiteit in de agrarische sector.

Rapportage uitvoering commitment

Bij BASF Nederland B.V. zetten we ons volledig in voor het verbeteren van biodiversiteit binnen de agrarische sector. Ons Farm Network speelt hierbij een cruciale rol door goede voorbeelden te delen. Onlangs hebben we een driejarig bestuiverproject afgerond, uitgevoerd met de Vlinderstichting. Dit project leverde waardevolle inzichten op: akkerranden, ongeacht het gebruik van inheemse of uitheemse mengsels, bieden een thuis aan een breed scala aan bestuivers zolang er voldoende stuifmeel en nectar aanwezig zijn.

Daarnaast streven we ernaar dat per 2023 minstens 30% van onze middelen biologisch of van natuurlijke oorsprong is, wat overeenkomt met

15% van onze totale omzet in de Nederlandse agrarische sector. We boeken vooruitgang door biologische oplossingen uit te breiden en succesvolle oplossingen uit de bedekte teelt naar de open teelten te introduceren. Bovendien werken we samen met bedrijven die via BASF nieuwe groene producten op de markt willen brengen.

Hoewel we ons voornamen om het aantal Farm Network bedrijven in Nederland uit te breiden, hebben we in plaats daarvan geïnvesteerd in projecten met bredere samenwerkingen. Zo zijn we partner geworden in het Cropmix-project van Wageningen Universiteit en deelnemer van de publiek-private samenwerking Akkerbouw op Zand 2.0. Daarnaast werken we aan het verminderen van stikstofemissies met stikstofmanagementtools zoals ons product Vizura, dat de uitstoot van lachgas uit drijfmest met 50% vermindert en bijdraagt aan de reductie van nitraatuitspoeling.

Nodig van het Deltaplan

Om ons commitment volledig te realiseren, willen we de samenwerking met de andere partners van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel voortzetten. Veranderingen binnen bestaande systemen komen niet van de ene op de andere dag tot stand; het is een gezamenlijk proces waar we samen de schouders onder moeten blijven zetten. We rekenen op blijvende ondersteuning en samenwerking om gezamenlijk de biodiversiteit in Nederland te versterken en duurzame agrarische praktijken te bevorderen.

BO Akkerbouw

Brancheorganisatie (BO) Akkerbouw is het centrale platform en kenniscentrum voor de Nederlandse akkerbouwketens. De organisatie zorgt voor één krachtig geluid van de Nederlandse akkerbouw, draagt de ambities van de sector uit en komt met oplossingen voor collectieve vraagstukken. De leden en partners van BO Akkerbouw zijn: Agrifirm, Avebe, Cosun, CZAV, Het Comité van Graanhandelaren, LTO Nederland, NAJK, NAO, NAV, Plantum, Van Iperen en VAVI.

Commitment

BO Akkerbouw en haar leden ambiëren dat hun sector in 2030 koploper is in aantoonbaar duurzame teeltmethoden die afnemers erkennen en maatschappelijke waardering krijgen, waarbij rentabiliteit leidend is. Gezamenlijk met diverse partners werken we aan die ambitie met het Actieplan Plantgezondheid Akkerbouw, dat 'Versterken van de biodiversiteit' als één van de speerpunten kent. Biodiversiteit is onmisbaar in duurzame teeltmethoden en draagt bij aan genoemde erkenning en waardering. Acties zijn onder meer gericht op praktijkonderzoek naar functionele biodiversiteit, ontwikkeling van een biodiversiteitsmonitor voor de akkerbouw en daaropvolgend het ontwikkelen van verdienmodellen en het starten van regionale initiatieven. BO-projecten worden gefinancierd door akkerbouwers. Hierbij wordt vaak samengewerkt met partners en cofinanciering verkregen van de overheid, zoals voor het publiek-private project Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw het geval is.

Aanscherping commitment

Ik denk dat het niet noodzakelijk is het commitment momenteel aan te scherpen of te verbreden. Mogelijk is verbreding in de volgende jaren wel opportuun, meer richting klimaatadaptatie (vermindering van CO₂-uitstoot per kg opbrengst).

Rapportage uitvoering commitment

De acties die we bij BO Akkerbouw hebben uitgevoerd in het kader van ons commitment omvatten praktijkonderzoek naar functionele biodiversiteit, de ontwikkeling van een biodiversiteitsmonitor voor de akkerbouw en het opzetten van verdienmodellen en regionale initiatieven. Resultaatgericht heeft dit geleid tot voortdurende kennisontwikkeling op het gebied van functionele biodiversiteit, evenals breed verspreide informatie via factsheets en de lancering van tools zoals de FAB-tool en de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw. Momenteel werken we aan een praktijkpilot om de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw te implementeren en een (gestapeld) beloningssysteem te realiseren voor een areaal van 10.000 hectare.

Nodig van het Deltaplan

We willen de cruciale behoefte aan verdienmodellen voor boeren die zich inzetten voor biodiversiteitsherstel benadrukken, een essentiële pijler voor het realiseren van de doelen.

BoerenNatuur

Sinds 1 januari 2016 zijn er in Nederland veertig agrarische collectieven actief. Hun leden, ruim 9000 boeren en andere grondeigenaren, voeren samen in Nederland het agrarisch natuur- en landschapsbeheer uit op 1000.000 ha grond. Deze veertig collectieven hebben zich verenigd in BoerenNatuur. Belangrijke pijlers van BoerenNatuur zijn: het bevorderen van natuurinclusieve landbouw en het ondersteunen van haar leden bij de uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Daarbij is agrarisch natuur- en landschapsbeheer één van de middelen om natuurinclusieve landbouw te stimuleren en uit te voeren. Wij ontwikkelen samen met de collectieven hiervoor allerlei activiteiten om kennis te vergaren en te delen: over onder andere bodem, insecten, water en klimaat.

Commitment

Wij verbinden op landelijk niveau partijen die biodiversiteit stimuleren en aan natuur- en landschapsbeheer doen. Dit doen de agrarische collectieven door zich sinds 2019 aan te bieden als verbindende schakel tussen grondeigenaren (agrariërs, overheden, particulieren, TBO's en ketenpartijen) die betrokken zijn bij een gebiedsgerichte aanpak voor herstel en versterking van de biodiversiteit. In 2020 moet 50% van de agrariërs de weg naar de collectieven weten te vinden, zodat zoveel mogelijk agrariërs hun rol voor de versterking van biodiversiteit op hun bedrijf kunnen verkennen en gaan samenwerken met andere agrarisch ondernemers. Deze agrarische ondernemers zijn akkerbouwers, melkveehouders en fruittelers en dan zowel ANLb-boeren, als boeren buiten ANLb gebied.

Aanscherping commitment: Op dit moment niet.

Rapportage uitvoering commitment

BoerenNatuur heeft samen met Arla en Trees for All een project opgestart om de komende jaren 125.000 bomen en struiken te planten bij melkveehouders, waarbij de eerste beplantingen vorig jaar hebben plaatsgevonden en de plannen voor verdere aanplant in februari werden gerealiseerd. Daarnaast ontwikkelen we kennisproducten over natuurinclusieve landbouw en delen dit met collectieven en andere belanghebbenden. Nieuwe studiegroepen zijn gestart, waardoor meer collectieven met een groter aantal deelnemers kunnen profiteren van kennis over natuurinclusieve landbouw. Ook benadrukken we dat de collectieven zelf tal van projecten uitvoeren, zoals het opstellen van bedrijfsplannen voor natuurinclusieve landbouw en bodemprojecten. Vanuit BoerenNatuur nemen we actief deel aan het Programma Natuur en overgangsgebieden. Voor het realiseren van het commitment wijzen we op de noodzaak van stimulerende en samenhangende wet- en regelgeving, waar we momenteel aan werken en dit aankaarten bij relevante overheidsinstanties. Vanwege het achterlopen van de overheid op dit gebied, is dit commitment dus nog niet gerealiseerd. Ze benadrukken de inzet voor het goed uitvoeren van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) en streven naar bewustwording bij de overheid over de waarde hiervan.

Nodig van het Deltaplan

Wat betreft het Deltaplan vragen we om verdere inzet voor biodiversiteitsherstel met een positieve houding en blijven denken vanuit de behoefte van de boer. Ook hopen we dat het Deltaplan hun beweging blijft vergroten, veel groter en zichtbaarder maken.

Cosun

Coöperatie Koninklijke Cosun is een moderne, toekomstgerichte coöperatie, ontstaan in Nederland en met de wereld als werkterrein. Wij werken samen met duizenden telers, zowel leden als leveranciers. Samen met onze telers hebben wij alles in huis om planten centraal te stellen op weg naar een betere toekomst. Wij zijn experts in duurzame landbouw en staan garant voor kwaliteit in onze hele keten. Onze telers, medewerkers, leveranciers en afnemers dragen hun steentje bij aan een duurzaam en circulair leven voor mens en dier. Wij streven naar een volledig circulaire productieketen voor al onze producten en diensten. Wij verwerken zo'n 12 miljoen ton biomassa per jaar, waarmee onze impact op dit terrein groot is. Met onze innovatiekracht op het gebied van circulariteit ontplooiën wij zoveel mogelijk duurzame initiatieven voor de maatschappij en onze telers.

Commitment

Wij gaan (in samenwerking met BO Akkerbouw) aan de slag met:

- Het opzetten van praktijkonderzoek biologische bestrijding en onderzoek naar rol functionele agrobiodiversiteit; kennis vertalen naar beslissingsondersteunende systemen;
- Het ontwikkelen van een biodiversiteitsmonitor voor onze telers;
- Het ontwikkelen van verdienmodellen die biodiversiteit versterken;
- Het starten van regionale initiatieven die resulteren in het vergroten van de biodiversiteit en cultuurhistorische elementen.

Aanscherping commitment

Cosun is gecommitteerd om de biodiversiteitmonitorakkerbouw, met de 8 KPI's, proactief bij haar telers onder de aandacht te gaan brengen, de inzet ervan te activeren en maatregelen te adviseren.

De ICM-benadering is al jarenlang usance in de suikerbietenteelt en zal ook de komende jaren expliciet gecontinueerd worden. Cosun geeft onafhankelijk advies aan haar telers over de inzet of juist het niet inzetten van gewasbeschermingsmiddelen, op basis van waarnemingen en data-based ontwikkelde modellen. Inzet van resistente en/of tolerante rassen wordt proactief geadviseerd, onder andere op basis van eigen dataverzameling en data-analyse. Daarmee kan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden verminderd.

Cosun heeft voor de bietenteelt een teeltregistratie en -advies programma Unitip voor alle telers. Dit wordt in de sector als de benchmark gezien voor een betekenisvolle wijze van data-verzameling en data-analyse, én bevat terugkoppeling aan telers via groepsgewijze benchmarking. Dit programma wordt continu verder ontwikkeld met nieuwe functionaliteit waaronder biodiversiteit en de KPI's van de BMA.

Rapportage uitvoering commitment

Royal Cosun heeft verschillende acties in gang gezet als onderdeel van het commitment. Deze acties, waaronder het implementeren van de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw (BMA), onderzoek naar gestapelde beloningen gebaseerd op BMA-indicatoren en voortdurend onderzoek naar biodiversiteit in diverse teelten, lopen nog door vanwege hun meerjarige karakter. We investeren ook in mechanische onkruidbeheersing in suikerbieten- en cichoreiteelt, met specifieke focus op stimulansen voor autonome robots.

Daarnaast loopt het strokenteeltonderzoek voor biodiversiteit door. Bovendien zetten we ons in voor het Groene Cirkels concept bij Cosun Beet Company. Geen van de genoemde acties is voortijdig gestopt of mislukt. Naast het commitment zijn er initiatieven zoals de productie van boerenposters om biodiversiteit visueel te benadrukken.

Nodig van het Deltaplan

Vanuit Cosun vinden we de samenwerkingen met en binnen het Deltaplan van hoge waarde en blijven daarom graag als actief deelnemer betrokken.

Duurzame Zuivelketen

De Duurzame Zuivelketen is het duurzaamheidsprogramma van ZuivelNL. ZuivelNL is een samenwerking tussen de zuivelondernemingen en de melkveehouders. Binnen de zuivelketen willen we veilig en met plezier werken, een goed inkomen verdienen, kwalitatief hoogwaardige voeding produceren, met respect omgaan met dieren en milieu en door de Nederlandse samenleving gewaardeerd worden.

In de Duurzame Zuivelketen werken LTO, NMV, NAJK, DDB en NZO gezamenlijk aan een integrale realisatie van de doelen op 7 duurzaamheidsthema's. Deze doelstellingen zijn vertaald in [operationele doelstellingen](#).

Een van de speerpunten waar wij aan werken is biodiversiteit. Boeren kunnen niet zonder biodiversiteit. En andersom kan de biodiversiteit niet zonder onze boeren. Melkveehouders, als grondbezitters, zijn de grootste landgebruikers van Nederland. De melkveehouderij zet daarmee niet alleen de toon van het Nederlandse landschap, maar ook de kwaliteit ervan.

Commitment

1. De zuivelsector draagt uit dat een integrale aanpak op biodiversiteit belangrijk is. Een aanpak op meerdere fronten om afwenteling op andere duurzaamheidsthema's of naar andere regio's te voorkomen.

2. De zuivelsector zet zich in om de integrale aanpak van biodiversiteit door te ontwikkelen zodat de sector hierin stappen kan zetten. De Dashboard Kringloopwijzer geeft melkveehouders nu reeds inzicht in 5 indicatoren van de Biodiversiteitsmonitor. Ook geeft de KringloopWijzer inzicht in mineralenstromen en helpt daarmee mineralenverlies naar het milieu te beperken. Met BoerenNatuur loopt een project om de indicator soorten en landschapsbeheer inzichtelijk te kunnen maken.

3. Daarnaast zet ZuivelNL zich via de Duurzame Zuivelketen in om de KPI's voor biodiversiteit beschikbaar te stellen aan andere partijen zodat biodiversiteit op het melkveebedrijf gestimuleerd gaat worden. Het maakt daarmee stapeling van beloning mogelijk. Het heeft daarmee de potentie in zich van een verdienmodel.

4. Ook willen we stimuleren dat andere partijen de KPI's voor biodiversiteit erkennen en implementeren (bv in duurzaamheid programma's) en gaan belonen of waarderen op prestaties.

Ook andere doelen van de het programma Duurzame Zuivelketen dragen bij aan biodiversiteit, zoals weidegang en de reductie van broeikasgassen.

Rapportage uitvoering commitment

Duurzame Zuivelekten pleit voor één uniforme integrale monitoringssystematiek voor biodiversiteit. Daarbij wordt gericht gesproken met stakeholders in de keten, overheden en markt. Dit heeft ertoe geleid dat de basis van de biodiversiteitsmonitor onderdeel is van

KPI-K benadering. De lessons learned van onze inzet op KPI's en als initiatiefnemer van o.a. de biodiversiteitsmonitor zijn ingebracht bij het KPI-K traject, net als de KPI's die vanuit de zuivel al zijn ontwikkeld. Daarnaast is de zuivel de eerste partij die op grote schaal concreet werkt aan het creëren van verdienmodellen op basis van de biodiversiteitscore om melkveehouders perspectief te bieden voor biodiversiteitsherstel op en rondom hun bedrijven. Er zijn verschillende zuivelondernemingen die KPI's van de biodiversiteitsmonitor hebben opgenomen in hun duurzaamheidsprogramma's. Alle melkveehouders hebben inzicht in hun score en een benchmark van 5 van de 7 KPI's. Daarnaast hebben ruim 10.000 melkveehouders een overzicht van de biodiversiteitsscore op alle 7 KPI's op hun bedrijf. Het streven is dus om met de laatste 2 KPI's de totale set voor alle melkveehouders beschikbaar te stellen.

Ook rondom het pilotproject met BoerenNatuur is vooruitgang geboekt. Met nieuwe factsheets van de Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij-pakketten hebben melkveehouders inzicht in de mogelijkheden om zichtbare biodiversiteit te versterken op het erf. De eerste wervingsfase is geweest en er is nu een groep melkveehouders waarmee we kunnen starten. Daarnaast gaat een deelproject gericht op het stapelen van beloningen van start waarbij we boeren en beloners bij elkaar willen brengen om biodiversiteit op het erf te vergroten.

Nodig van het Deltaplan

Vergroten van biodiversiteit is een opgave waarin de zuivelketen niet alleen stappen kan zetten. Alleen in gezamenlijkheid en vanuit een gemeenschappelijke aanpak waarbij melkveehouders in staat worden gesteld om ook verdienvermogen te behouden bij grotere stappen biedt mogelijkheden om een kanteling te maken. Hiervoor is het nodig dat er een gezamenlijke taal wordt gesproken en er publieke en private bijdragen zijn.

ForFarmers

ForFarmers levert voeroplossingen voor varkens, pluimvee en herkauwers in de (biologische) veehouderij. Wij produceren het voer en leveren aanvullende producten en adviezen aan veehouders. Wij zetten ons in 'For the Future of Farming'. Dat betekent dat wij ons hard maken voor de toekomst van het boerenbedrijf en voor een agrarische sector die financieel gezond is en nog vele generaties een duurzame rol zal spelen in de maatschappij. We werken zij-aan-zij met onze klanten – veehouders – aan een beter rendement, een gezondere veestapel en een hogere efficiëntie. Duurzaamheid is daarbij een vanzelfsprekend én integraal onderdeel van wat we doen; het is een van onze kernwaarden. Aandacht voor biodiversiteit is verankerd in het thema milieu, een van de drie duurzaamheidsthema's die we hanteren. Vanuit onze missie 'For the Future of Farming' zetten wij ons in voor een duurzame toekomst van onze sector.

Commitment

We zijn ons bewust van de invloed die onze sector en ook wij hebben op het milieu. Daarom zetten we ons in om de schadelijke uitstoot terug te dringen. Denk daarbij aan het verminderen van de uitstoot van CO₂, fosfaat en stikstof. Dat we daarmee ook invloed hebben op het behoud en herstel van biodiversiteit, is belangrijk. We doen dit door innovaties in voeding en ruwvoerteelt toe te passen, door advies te geven op het boerenerv over bijvoorbeeld bodemkwaliteit, kruidenrijk grasland en samen te werken met ketenpartijen in duurzaamheidsinitiatieven en sectorbrede netwerken. Denk daarnaast ook aan manieren waarop we helpen kringlopen in de sector te sluiten, door bijvoorbeeld een betere benutting van mest. Aan het onderwerp biodiversiteit wordt via onze duurzaamheidsaanpak Going Circular, For the Future of Farming zodoende op verschillende manieren structureel aandacht besteed.

Aanscherping Commitment

Ons interne ambassadeursnetwerk Duurzaamheid heeft speciale aandacht voor biodiversiteit. Binnen dit netwerk worden initiatieven/projecten opgestart/gefaciliteerd. ForFarmers zal zowel intern als extern aandacht genereren voor kansen op het gebied van biodiversiteit.

Rapportage uitvoering commitment

Bij ForFarmers hebben we onder andere ingezet op duurzame inkoop van grondstoffen om ontbossing tegen te gaan. Dit is inmiddels van toepassing op 100% van de soja die ForFarmers in Nederland verwerkt en meer dan 75% van de soja die we in totaal verwerken. Op boerenniveau is er een focus op het verminderen van fosfaat-, stikstof- en CO₂-uitstoot. Hier is tot nu toe een verlaging van 15% behaald dankzij duurzame grondstoffen en slimme voeroplossingen. TerroScoop, een tool voor bodemverbetering, werd geïntroduceerd voor de buitendienst om bodemkwaliteit en -vruchtbaarheid te verbeteren. We adviseren onze klanten over ecoregelingen, zoals akkerranden, kruidenrijk grasland en klaver inzaaien, waarbij 90% van hen deze regelingen toepast - 20% daarvan valt in de hoogste categorie 'goud'. Reductie van fosfaat is niet voldoende gelukt vanwege ruwvoer kwaliteit en -kwantiteit, wat nu extra aandacht krijgt.

Nodig van het Deltaplan

Vanuit ForFarmers vragen we het Deltaplan om bij te dragen aan de bewustwording dat biodiversiteitsherstel ook mogelijk is vanuit reguliere landbouw.

LTO

LTO Nederland is nauw betrokken bij de planvorming en uitwerking van het Deltaplan. Onze leden hebben belang bij een goede biodiversiteit voor de productie van voedsel en willen een grote bijdrage leveren aan de toename van biodiversiteit. Wij zullen als partner van het Deltaplan haar leden hiertoe enthousiasmeren, ondersteunen en stimuleren in het ondernemen van initiatieven daartoe. Ook zal LTO inzet plegen om in de keten te komen tot een beter verdienmodel. Een goed verdienmodel is immers nodig; biodiversiteit heeft een prijs. Dat moet in onze voedselketen zichtbaar en belangrijk worden.

Commitment

Werken aan meer biodiversiteit is een topprioriteit voor een toekomstgerichte landbouw:

- LTO wil economische ontwikkeling en het verantwoord gebruik van natuur en natuurlijke processen samenbrengen. Dat betekent een zorgvuldig gebruik van natuurlijke hulpbronnen, een duurzaam bodembeheer en dus zo laag mogelijke schadelijke emissies naar lucht, water en bodem.
- LTO Nederland draagt uit dat iedere agrarische ondernemer kan meewerken: agrarische natuurbeheer, functionele agrobiodiversiteit, landschapsbeheer, natuurlijke erven, natuurvriendelijk beheer van perceelsranden, slootkanten en oevers.

Daarnaast gaat LTO voor:

- Een nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid waarin agrarische ondernemers als ondernemers worden beloond voor hun inzet voor natuur en landschap. LTO voert daartoe een GLB pilot uit en werkt nauw samen met BoerenNatuur.
- Innovaties zijn de basis voor vernieuwing. Daarvoor zet LTO in, behalve op onderzoek, op vooral kennisverspreiding en advisering op het 'boerenerf'
- Via de LTO projectenorganisaties wordt – veelal in samenwerking met ministeries, bedrijven en provincies – geïnvesteerd in talloze projecten waarin integraal duurzaam ondernemen voor meer biodiversiteit door lagere emissies, natuur- en landschapsbeheer enzovoorts leidend zijn.

Aanscherping commitment: -

Rapportage uitvoering commitment

Wij, LTO Nederland, hebben ons commitment aan het Deltaplan Biodiversiteitsherstel tot uiting gebracht door diverse projecten en initiatieven. Een opvallend project is onze samenwerking met Urgenda in het "1001 ha kruidenrijk grasland" initiatief, dat in 2020 begon. Dit project heeft inmiddels geresulteerd in het inzaaien van ruim 5000 hectare kruidenrijk grasland, en we hebben het ambitieuze doel van 1001 hectare in het vizier. Deze samenwerking illustreert hoe biodiversiteit en agrarisch verdienvermogen hand in hand kunnen gaan. Daarnaast hebben we samen met BoerenNatuur 22 pilots opgezet voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), veenweidegebieden en kringlooplandbouw, die in 2024 een eindrapportage zullen opleveren met waardevolle aanbevelingen.

Ondanks deze successen hebben we ook uitdagingen ervaren. Zo hadden we de ambitie om biodiversiteit te integreren op alle

transitieniveaus in de landbouw en inspirerende voorbeelden te delen. Dit plan pakken we in 2024 verder op vanwege de complexiteit en diversiteit van lopende projecten. Daarnaast is er nog geen duidelijke lijn in de discussie over verdienmodellen en het verdienvermogen van agrariërs, wat de bereidheid van boeren om bij te dragen aan biodiversiteitsdoelen belemmert. Verder werken we aan de ontwikkeling van een KPI-Kringlooplandbouw, gericht op het standaardiseren van doelen, doelbereik en monitoring. In 2024 verwachten we hier grote stappen in te zetten, wat bijdraagt aan effectieve monitoring van biodiversiteitsherstel.

Nodig van het Deltaplan

De afgelopen jaren ervaren veel boeren en tuinders een afname in steun en begrip voor hun werk en vakmanschap. Bovendien heeft beleid van de overheid tot nu toe een averechts effect gehad op de bereidheid van boeren om mee te doen aan de doelen voor biodiversiteit. Bovendien neemt door de stapeling van beleid de financiële druk op boeren en tuinders toe. Met name kleine boeren, vaak ook biologische boeren, hebben hierdoor in toenemende mate moeite met het hoofd boven water te houden.

Wij doen een beroep op alle partners om biodiversiteit niet als een op zichzelf staande zaak te beschouwen. En om daarnaast het buitengebied niet te zien als een vrij in te vullen gebied. Het buitengebied bestaat veelal uit eeuwenoude landschapsstructuren waar landbouw, woonkernen en natuur samenkomen. Hierbij vormen landbouwgronden het kapitaal en het werkterrein waar onder meer ons voedsel geproduceerd wordt. Met respect, begrip voor elkaars belang en ondersteuning kan dit samenspel een goed vervolg krijgen in het Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

Rabobank

Rabobank werkt actief aan duurzame ontwikkeling vanuit haar missie 'Growing a better world together'. In december 2023 heeft Rabobank haar visie gepresenteerd op de Nederlandse Food en Agri sector. Deze visie bevat een schets van hoe een duurzaam voedselsysteem er in 2040 uit zou kunnen zien. Alex Datema, directeur Food en Agri, zegt hierover:

“Rabobank ziet dat een systeemverandering nodig is voor het behoud van een internationaal toonaangevende en concurrerende agrofoodsector, die produceert binnen de grenzen van natuur en klimaat. Bij voorkeur een scenario waarin sprake is van doelsturing en waarbij true value de basis wordt bij de verwerking van voedsel en groene producten als bloemen en planten. Bij true value worden de kosten en opbrengsten van natuur, klimaat, gezondheid en dierenwelzijn ook meegerekend in de prijs van ons voedsel.”

Deze visie wordt nu geïmplementeerd in ons financieringsbeleid voor de gehele Food en Agri sector in Nederland. Dit betekent dat duurzaamheid, en daarmee ook biodiversiteit, een structureel onderdeel wordt van het beoordelen en toekennen van financieringen. Daarnaast werken wij wereldwijd via onze Banking for Food-strategie aan de bevordering van duurzame landbouw. Hierin werken we actief samen met bijvoorbeeld WWF en UN Environment en binnen het Climate Smart Agriculture-programma van de World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Ook is Rabobank actief lid van tien Ronde Tafels, waaronder bijvoorbeeld de RSPO (palmolie) en de RTRS (soja).

Commitment

Wij hebben ons commitment aan het Deltaplan geformuleerd als onderdeel van het Deltaplan zelf. Daarbij focust Rabobank specifiek op de uitrol van de Biodiversiteitsmonitor melkveehouderij, de ontwikkeling van een Biodiversiteitsmonitor voor de akkerbouw, een pilot voor de integratie van biodiversiteitscriteria in de tarifiering in Drenthe, en de integratie van het thema biodiversiteit in de criteria voor risico en tarifiering bij de financiering van (agrarische) zakelijke klanten. Dit commitment is als volgt: Vanaf 2021 belooft de Rabobank boeren via een publiek-private samenwerking voor hun biodiversiteitsprestaties met een rentekorting op nieuwe en bestaande leningen. Deze prestaties zijn meetbaar met de Biodiversiteitsmonitor. In 2021 heeft Rabobank biodiversiteitsprestaties volledig geïntegreerd in het risicomanagement van de door haar gefinancierde melkveehouders en akkerbouwers.

Aanscherping commitment: Geen aanpassingen nodig.

Rapportage uitvoering commitment

Rabobank heeft biodiversiteitscriteria in de financieringsrisicobeoordeling geïntegreerd, waarbij koplopers rentekorting ontvangen op basis van KPI's. Ook de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw is afgerond met een set aan KPI's. De rentekorting geldt voor zowel melkveehouderij als akkerbouw in het corporate segment en is landelijk beschikbaar. In kader van de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw zijn we bij de Rabobank gestart met het ontwikkelen van verdienmodellen voor akkerbouwers in samenwerking met ketenpartijen. Daarnaast faciliteren we ondernemers in de primaire sectoren extra bij het doen van

duurzaamheidsinvesteringen. Hiervoor is een fonds van 3 miljard ingericht, uit dit fonds kunnen leningen worden verstrekt onder gunstiger voorwaarden dan normaal.

Nodig van het Deltaplan

Om ervoor te zorgen dat biodiversiteitsherstel een structureel onderdeel wordt van de bedrijfsvoering en ontwikkeling in Food en Agri moet dit een onderdeel worden van de economie van het bedrijf. Daarom pleit Rabobank voor het invoeren van True Value als uitgangspunt binnen de hele voedselketen. Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel zou het gesprek over de invoering van True Value moeten aangaan met alle partners en supporters.

Royal FloraHolland

Al ruim 100 jaar voorziet Royal FloraHolland samen met kwekers en kopers de wereld van verse bloemen en planten. Die samenwerking heeft ons ver gebracht en we zijn daarmee doorgroeid tot de grootste marktplaats binnen de sierteelt. Wij zijn een coöperatie van kwekers en verbinden kwekers, kopers en derden met een unieke combinatie van diensten op het gebied van dealmaking, logistiek en financiën. Zo creëren we een stevig fundament waarop alle spelers in de sector kunnen samenwerken aan duurzaam succes op de wereldwijde sierteeltmarkt. Met z'n allen worden we steeds slimmer, beter, efficiënter, duurzamer en kunnen we nóg verder groeien. Zo bereiken we duurzaam succes, voor ons allemaal. Kwekers, kopers, partners, de hele sector samen. Hier is het ons vanaf de eerste dag om te doen geweest en zo zal het ook altijd blijven.

Commitment

Om biodiversiteit te bevorderen zetten wij in op vijf verschillende aanpakken.

1. Transparante ESG-registratie en -certificering van sierteeltproducten en -bedrijven. Wij willen als dé betrouwbare marktplaats voor gecertificeerde duurzame bloemen en planten transparantie bieden over de productiewijze van de aangeboden producten. Van iedere aanvoerder (lid of geen lid van de coöperatie) vragen wij een digitale milieuregistratie en een marktconform milieucertificaat. Dit zorgt voor de gewenste transparantie over de productiewijze van alle aangeboden producten. Hiermee beschermen we de reputatie en de toekomst van onze producten, sector en gezamenlijke marktplaats.
2. Programma De Groene Agenda. De Groene Agenda is een initiatief van Stichting De Groene Stad en Royal FloraHolland. De Groene Agenda werkt vanuit de visie dat 'groen' veel meer is dan mooi. Net zoals we steeds bewuster omgaan met onze voeding, zorgt De Groene Agenda voor meer aandacht voor de belangrijke rol van 'groen' in ons leven.
3. [FloriPEFCR](#) is een door de Europese Commissie erkende methodologie om de milieu-impact van bloemen en planten te berekenen, te benchmarken en te monitoren. Deze methodologie is samen met een aantal van onze partners opgezet. Wij zetten ons in om deze uniforme en ketengeaccepteerde standaard in te voeren om de milieu-footprint van tuinbouwproducten te berekenen, op nationaal en internationaal niveau.
4. Marktplaats Royal FloraHolland. Wij willen onze eigen terreinen inrichten met meer kruidenrijke vegetaties. Op de wilde bloemen komen insecten af en de insecten zijn weer als voedsel voor vogels. Daarnaast kunnen de insecten belangrijke plaagbestrijders zijn.
5. Activeren leden om aan de slag te gaan met biodiversiteitsherstel. Verbeterde biodiversiteit helpt om de productie van sierteeltproducten toekomstbestendig te maken. Wij enthousiasmeren, ondersteunen en stimuleren onze leden in het ondernemen van initiatieven die bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit.

Aanscherping commitment

Aanvullend op de huidige toezeggingen wil Royal FloraHolland een actieve bijdrage aan de aandacht voor en het behoud van biodiversiteit leveren door:

- Bij te dragen aan het bewustzijn (en handelingsperspectief) ten aanzien van het belang van biodiversiteit;
- Een planten- en bloemenaanbod te leveren dat bijdraagt aan vergroening van de leefomgeving in bebouwde gebieden;
- Te werken aan (mogelijkheden tot) herstel van bestuivers door insectvriendelijke beplanting rond de kas en een transitie naar biologische bestrijding van ziekten en plagen in de kas;
- Preventie tegen de insleep van nieuwe ziekten en plagen (en invasieve exoten) die een bedreiging vormen voor natuur en openbaar groen;

Royal FloraHolland draagt bij aan de vermindering van een negatieve impact op de biodiversiteit door:

- Kwekers te stimuleren om de negatieve impact op de biodiversiteit te minimaliseren.
- Op de sierteeltmarktplaats geen invasieve exoten te verhandelen van de door de Europese Unie vastgestelde lijst;
- Onze leden via productcommissies te informeren over de risico's van meer of minder invasie soorten;
- Op de sierteeltmarktplaats geen beschermde planten te verhandelen, door planten die onder CITES (the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) vallen alleen te verhandelen binnen de wettelijke regels;
- Samen te werken met andere partijen, bijvoorbeeld in het kader van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel, Stichting de Groene Stad, Stichting Innovatie Glastuinbouw Nederland en Greenports.

Rapportage uitvoering commitment

Transparante ESG-registratie en -certificering van sierteeltproducten en -bedrijven

In 2023 was het beleid van Royal FloraHolland erop gericht om lid-aanvoerders en aanvoerders te motiveren en stimuleren om gecertificeerd te produceren. Daartoe hebben diverse activiteiten plaatsgevonden. De afdeling Duurzame Ontwikkeling beschikt over een team voor het begeleiden van kwekers bij certificering. Zo kregen onder meer 45 kleinschalige kwekers ondersteuning bij hun milieuregistratie en het tonen van de certificaten op de handels- platformen zoals Floriday en de veilingklok. Sinds 2023 geeft Royal FloraHolland op de klok (tijdens het veilproces) aan of de betreffende aanvoerder, wiens producten geveild worden, wel of geen milieucertificaat bezit. Hierdoor kunnen kopers een weloverwogen inkoopkeuze maken op basis van de getoonde certificaatinformatie. Vooruitgang is onder meer geboekt bij het certificeren van aanvoerders: 83% van de omzet van Royal FloraHolland is voorzien van een milieucertificaat, een groei van 2%punt.

Groene Agenda

Goed toegepaste sierteeltproducten hebben het potentieel om bebouwde gebieden en steden aangenamer, leefbaarder en duurzamer te maken. Wij ondersteunen Stichting De Groene Stad, een organisatie die kennis verzamelt en verspreidt over de waarde van groen in stedelijke omgevingen en samen- werking bevordert. De Groene Agenda draagt bij aan het vergaren van actuele wetenschappelijke kennis over de waarden van groen. Samen met partners als Wageningen University & Research doen we onderzoek om wetenschappelijke inzichten en inspiratie te bieden aan geïnteresseerden, zoals gemeentes,

provincies, architecten, studenten of stedenbouwkundigen. In 2023 hebben naast de lopende onderzoeken diverse masterclasses en bijeenkomsten plaatsgevonden en hebben we gewerkt aan nieuwe factsheets en brochures over het gebruik van groen in, om en aan de bebouwde omgeving.

FLORIFEFCR

Consumenten en de handel in heel Europa vragen steeds vaker om aantoonbaar duurzaam gekweekte bloemen en planten. Betrouwbaarheid en transparantie van het platform van Royal FloraHolland is dan ook een absolute must voor de reputatie van de sector. Daar vinden kwekers en kopers elkaar en doen ze met een gerust gevoel zaken. Om aan deze toenemende vraag naar betrouwbaar inzicht in de milieu-impact van sierteeltproducten te voldoen heeft een consortium van partijen onder leiding van Royal FloraHolland en Wageningen University & Research de FloriPEFCR ontwikkeld voor de Europese sierteeltsector. Met de publicatie op 14 februari 2024 op de website van [WUR](#) is de FloriPEFCR nu dé nieuwe standaardmethode voor milieufootprint berekeningen voor bloemen en planten. De FloriPEFCR (Floriculture Product Environmental Footprint Category Rules) zorgt ervoor dat je met behulp van 16 milieu-indicatoren de milieu-impact van snijbloemen en potplanten kan berekenen, monitoren en vergelijken. Nu de FloriPEFCR door de Europese Commissie bekrachtigd is, kan de gehele sierteeltsector aan het werk om het uiteindelijke doel van de FloriPEFCR te realiseren: op een eenduidige en geverifieerde manier laten zien welke milieu-impact een sierteeltproduct heeft om met dit inzicht de milieu-impact van sierteeltproducten te kunnen verlagen. Floriculture Sustainable Initiative gaat de partijen ondersteunen door een benchmark voor tools te ontwikkelen, die eenheid van zowel de methodiek als dataverificatie en -uitwisseling bevorderen.

Marktplaats Royal FloraHolland

In 2023 had Royal FloraHolland 72.691 m² (2022: 66.461 m²) groenstroken op de terreinen biodivers ingericht volgens haar Groenplan. De locatie Eelde is hierin niet meegenomen. In het Groenplan is een bewuste keuze gemaakt voor nieuw aan te planten bomen, gemengde hagen, vaste-planten-combinaties en bloemrijke grasland- mengsels. De eerste percelen bij onze marktplaatsen in Aalsmeer, Naaldwijk en Rijnsburg zijn op deze wijze aangelegd en er zijn afspraken gemaakt over beheermaatregelen en monitoring.

Activeren leden om aan de slag te gaan met biodiversiteitsherstel

Er zijn diverse projecten opgezet om de bewustwording te vergroten en kennis te delen, waaronder initiatieven om kwekers te ondersteunen bij milieuregistratie. Een specifiek project met Stichting Innovatie Glastuinbouw (SIGN) onderzoekt de mogelijkheden om biodiversiteit via de tuinbouw toe te voegen aan de samenleving.

Nodig van het Deltaplan

Als Royal FloraHolland blijven we graag betrokken als actief deelnemer van het Deltaplan en waarderen we verdere samenwerking met en ondersteuning van het Deltaplan.

